

Sist revidert oktober 2020

Gradsprogram for vandrere

Dette heftet er laget for å gi vandrere og foreldre i Askerspeiderne en oversikt over hva vi driver med på møter og turer. Målene er at alle vandrere i løpet av sitt første år i vandrerne skal ha fått muligheten til å få tatt 3. graden. I løpet av de neste par årene skal de ha fått muligheten til å få tatt 2. graden. Å få muligheten betyr at vi i løpet av alle møtene i speideråret skal ha gått gjennom alt, men da må man være tilstede på alle møter. Punkter på 3. graden og 2. graden kan skrives under av patruljefører (PF) eller patruljeassistenten (PA) som har tatt respektive grad.

Vi legger opp til at man for å få bli patruljeassistent i Askerspeiderne bør ha fullført 3. graden og normalt også 2. graden. For å bli patruljefører bør man ha fullført 2. graden.

Alle gradene krever også ekstra arbeid utover det som skjer på møter og turer. Spesielt gjelder dette dersom man er borte fra møter og arrangementer. Den enkelte speider er selv ansvarlig for å få tatt punkter fra møter eller turer hvor en ikke har vært tilstede. Noen punkter vil foreldre skrive beskjed om at speideren har utført hjemme. Alle gradspunkter skal være tatt etter at graden under er fullført. Det vil si at 3. graden må være fullført før punkter på 2. graden kan gjennomføres og underskrives. Patruljefører sammen med lederne fører oversikt over hvilke punkter hver enkelt speider har tatt.

1. Kristen tro

Punkt	3. graden	2. graden	1. graden
a	Delta på en speidergudstjeneste i kirken.	Bidra på en av speidergudstjenestene med f.eks. flaggbæring, tekstlesing, opptreden el.l.	Delta på en speidergudstjeneste.
b	Sammen med patruljen dramatisere en fortelling fra bibelen.	Sammen med patruljen dramatisere en fortelling fra bibelen.	Lede patruljen i dramatisering av en fortelling fra bibelen.
c	Ha en oppgave i forbindelse med andakt i patruljen.	Holde en andakt i patruljen.	Holde en andakt i patruljen.
d	Kjenne til minst et misjonsprosjekt og en misjonsorganisasjon.	Kjenne til minst et misjonsprosjekt og en misjonsorganisasjon.	Presentere et misjonsprosjekt og en misjonsorganisasjon for patruljen.
e	Være med når Fader vår eller Frans av Assis bønn blir lest på patruljemøtet.	Lese Fader Vår eller Frans av Assis for resten av patruljen.	Lede en samtale om Fader vår eller Frans av Assis bønn og diskutere hva den betyr for livene deres i dag. Forklare hva Fader vår er og vise hvor denne står i bibelen.

2. Fellesskap

Punkt	3. graden	2. graden	1. graden
a	Delta på en lek eller konkurranse på patruljemøte.	Ha ansvar for en lek eller konkurranse på et patruljemøte.	Delta på en lek eller konkurranse på patruljemøte.
b	Delta på et leirbål.	Opptre ved et leirbål.	Lede patruljens opptreden på et leirbål.
c	Kjenne gruppens oppbygning, og hvilke farger som brukes på skjerfene.	Kjenne til plassering av merker og snorer på speiderdrakten, og vite hva de betyr.	Lede patruljen i gjennomgang av gruppens oppbygging og merker og snorer på drakten.
d	Kunne speiderløftet, speidernes valgspråk og speiderbønnen.	Lære bort speiderløftet, speidernes valgspråk og speiderbønnen.	Lede patruljen i gjennomgang speiderløftet, speidernes valgspråk og speiderbønnen.
e	Kunne gjenfortelle litt om Lord Baden-Powell, hans ide og speiderbevegelsens begynnelse.	Fortelle patruljen eller troppen om Lord Baden-Powell, hans ide og speiderbevegelsens begynnelse.	Lede patruljen i en gjennomgang om Lord Baden-Powell, hans ide og speiderbevegelsens begynnelse.

f	Kjenne til speiderens medlemskap i verdenspeiderforbundene WAGGGS og WOSM.	Fortelle om hva WAGGGS og WOSM er til resten av patruljen.	Lede patruljen i samtale om WAGGGS og WOSM. Fortelle om verdensspeiderleir og egen internasjonal speidererfaring.
g	Lære om vår vennskapsgruppe på Sri Lanka - Pamunugama YMCA.	Skrive e-post til en patrulje fra vår vennskapsgruppe på Sri Lanka - Pamunugama YMCA.	Lede patruljen i arbeidet med vår vennskapsgruppe på Sri Lanka - Pamunugama YMCA.

3. Personlig utvikling

Punkt	3. graden	2. graden	1. graden
a	Vise dobbelt halvstikk, flaggstikk og pålestikk og vite hva de kan brukes til.	Slå 2 knuter og vite hva de kan brukes til. De skal ikke være de samme som i 3. graden.	Instruere patruljen i 6 forskjellige knuter.
b	Vite hvordan kniv, øks og sag skal brukes for ikke å skade noen.	Vite hvordan man tar vare på og vedlikeholder kniv, øks og sag.	Instruere patruljen i hvordan man bruker, behandler, tar vare på og vedlikeholder (sliper etc.) kniv, øks og sag.
c	Kunne tømmerstikk, vinkelsurring og kryssurring og vite når de skal brukes.	Kunne vinkelsurring, kryssurring, åttetallsurring og rundsurring samt bruke disse til å bygge noe sammen med patruljen.	Lede planlegging og bygging av et enkelt pionerarbeid med fire ulike surringer.
d	Forsøke å lage en spleis.	Lag en spleis.	Instruere patruljen i spleis.
e	Være med å heise og fire et flagg.	Heise og fire et flagg på riktig måte og kjenne reglene for bruk av flagget.	Instruere patruljen i flaggfiring og reglene for flaggbruk. Vise hvordan man bretter og ruller sammen flagget korrekt.
f	Samle og hugge ved til bålområdet og grillhytta.	Samle og hugge ved til bålområdet og grillhytta.	Organisere rydding og vedsanking i skogen rundt kirken.

4. Friluftsliv

Punkt	3. graden	2. graden	1. graden
a	Dra på overnattingstur sammen med patruljen eller troppen og vise riktig valg av klær og fottøy, samt fornuftig pakket sekk.	Dra på overnattingstur sammen med patruljen eller troppen og vise riktig valg av klær og fottøy, samt fornuftig pakket sekk.	Planlegge og gjennomføre en utendørs overnattingstur for patruljen ute.
b	Lage egen middag på bål.	Lage to retter på bål (Ikke grille pølse el.l.).	Planlegge og gjennomføre en 2 retters middag på bål med patruljen.
c	Hugge ved, tenne opp et bål. Vise hvordan du slokker bålet og rydder etterpå.	Kjenne til minst tre forskjellige båltyper og fordeler og ulemper ved disse. Tenne en av disse båltypene.	Hjelpe patruljen til å fyre opp bål på gjentatte patruljemøter.
d	Være med å sette opp og ta ned telt eller presenning på overnattingstur.	På overnattingstur med patruljen ta ut leirplass og sørge for at patruljen forlater leirplassen uten synlige spor.	Lede patruljen i etablering og nedslagning av leirplas på overnattingstur.
e	Kjenne reglene for båltenning.	Kjenne innholdet i friluftsloven (allemannsretten) og reglene for båltenning	Instruere patruljen i friluftsloven og reglene for båltenning.
f	Være med å fyre opp og slukke en primus.	Vise riktig bruk av primus ved fyring, slukking og etterfylling.	Kjenne primusens oppbygging og virkemåte samt vise riktig bruk av primus ved fyring, slukking og etterfylling.
g	Være med og lage en samling av blader, bar eller stammer av minst 6 tresorter sette navn på disse.	Være med og lage en samling av blader, bar eller stammer av minst 8 tresorter og sette navn på disse.	Lede patruljen iå lage en samling av blader, bar eller stammer av tresorter.
h	Kjenne minst 5 dyrespor og lete etter spor i området.	Kjenne minst 10 dyrespor og lete etter spor i området.	Instruere patruljen i dyrespor.
i	Kjenne minst 5 stjernetegn.	Peke ut minst 5 stjernetegn på himmelen for patruljen	Instruere patruljen i stjernetegn og fortelle historien til minst ett tegn.

j	Gjøre deg godt kjent med patruljedyret eller truet dyreart.	Lære de andre i patruljen om patruljedyret eller en truet dyreart.	Lede patruljen i gjennomgangen av patruljedyret eller en truet dyreart.
k	Kjenne til prinsippene for høyde og avstandsbedømmelse.	Bedømme avstander på inntil 200 m samt høyde på trær, bygninger o.l.	Instruere patruljen i avstand- og høydebedømmelse.
l	Kjenne til karttegn på orienteringskart, målestokk og ekvidsitanse.	Kjenne til kartegn på 1:50 000 kartserien, målestokk og ekvidistanse.	Instruere patruljen i karttegn, målestokk og ekvidistanse.
m	Individuelt finne minst to utsatte o-poster.	Inviduelt finne minst fire utsatte o-poster.	Fullføre et o-løp med minst seks poster, ca 3 km.
n	Vite hvor en kan finne vær og føreforhold.	Kjenne fjellvettreglene og kunne gjengi disse.	Instruere patruljen i fjellvett og del av egne erfariger fra vinterturer.

5. Samfunnsengasjement

Punkt	3. graden	2. graden	1. graden
a	Forklare og demonstrere primærundersøkelse - sjekk av bevissthet, luftveier og ånderett (BLÅ). Kjenne til stabilt sideleie.	Vise hjerte-lunge-redning (HLR) og vite når metoden skal brukes.	Intruere i primærundersøkelse (BLÅ), stabilt sideleie og HLR
b	Vise rengjøring og bandasjering av små sår.	Kunne stoppe store blødninger med trykkbandasje.	Instruere patruljen i rengjøring av små sår og stopping av store blødninger.
c	Gjøre deg kjent med innholdet i patruljens førstehjelpsveske.	Legge tre forbindinger med bandasje og legge arm i fatle.	Kunne forklare hvordan utstyret i førstehjelpsveska brukes.
d	Kjenne til hvordan en kan transportere pasienter.	Sammen med patruljen lage en båre eller skikjelke og vise den i bruk.	Lede patruljen i bygging av en båre eller skikjelke.
e	Sammen med patruljen delta i en førstehjelpsøvelse og kjenne nødnumrene i Norge.	Sammen med patruljen delta i en førstehjelpsøvelse og kunne varsle riktig.	Lede patruljen under en førstehjelpsøvelse og kunne ta ledelse på et skadested.
f	Kjenne til forskjellen på første, andre og tredjegradsforbrenning.	Vise behandling av brannskader.	Intruere i forebyggende tiltak for å unngå brannskader.
g	Fortelle om barn eller ungdom på din alder som har flyktet fra et annet land.	Undersøke hvorfor mennesker fra et annet land eller en etnisk gruppe har flyktet til Norge. Presenter for resten av patruljen.	Lede patruljen diskusjon om flyktninger som har kommet til Norge.

6. Individuelt

Disse punktene tas ikke automatisk på speidermøter. Speiderne må selv jobbe for å få tatt disse punktene på møter og turer.

Punkt	3. graden	2. graden	1. graden
a	Snakk med foreldrene dine og let hjemme etter noe turustyr du kan bruke i stedet for å kjøpe noe nytt.	Gå på loppemarked. Finn og kjøp noe turutstyr som er nyttig for deg.	Utfør en av disse: Hjelpe til på loppemarked. Lage en kompostbinge. Hjelpe til på kommunes søppelfylling.
b	Sy et merke på speiderskjorten.	Reparer et klesplagg som er ødelagt.	Sy eller lage noe turutstyr som du selv bruker på flere turer, inklusive førstegradsturen.
c	Hjelpe til hjemme med en fast oppgave i minst en måned.	Hjelpe til hjemme med en fast oppgave i minst en måned.	Hjelpe til hjemme med en fast oppgave i minst et halvt år.
d	Finne ut hvilke land ulike matvarer i nærbutikken kommer fra.	Skille mellom hvilke typer varer som kommer fra fattige og fra rike land.	Finne forskjellige varer som er merket etisk handel (f.eks. fair trade) og vite hva det innebærer.
e		Ha ansvaret for en oppgave i patruljen to dager på sommerleir (Lage middag, oppvask, opprydding el.l.).	Ha ansvaret for en patrulje under en hel sommerleir.

6. Individuelt - NB! Kun 1. graden

Disse punktene tas ikke automatisk på speidermøter. Speiderne må selv jobbe for å få tatt disse punktene på møter og turer.

Punkt	Kun 1. graden
f	Ha et ansvarsområde på en speidergudstjeneste eller scouts own. Snakk med lederne om å få ansvaret for et område.
g	Kontakte en misjonær eller en tidligere misjonær og bli kjent med hennes/hans arbeidsoppgaver, hvorfor hun/han valgte å bli misjonær og om landet hun/han har gjort sin misjonstjeneste.
h	Ha ansvaret for et troppsleirbål el.l.
i	Delta på gruppens eller kretsens årsmøte.
j	Lage en løype for stifinnerne med temaet Speiderloven eller speiderhistorie og gjennomføre på et stifinnermøte.
k	Delta på minst ett forbundsarrangement eller kurs.
l	Skrive fra en troppstur eller et troppsarrangement på askerspeiderne.no. Husk bilder!
m	Skriv en artikkel til askerspeiderne.no om speidere og speiderbevegelsen i et annet land.
n	Spleise øye-, kron- og kortspleis.
o	Samarbeide med diakon, prest eller andre om en tjenesteoppgave i menigheten og vite hva diakoni innebærer eller jevnlig besøke en person som bor på sykehus eller en annen institusjon.
p	Lage en nying som brenner minst 5 timer.
q	Sammen med troppen dra på skitur og overnatte i snøhule eller telt, på fjellet.
r	Besøke et vernet naturområde og undersøke hvorfor det er vernet og hvilke regler for ferdsel og friluftsliv som gjelder der.
s	Kjenne forskjellene mellom verneformene nasjonalpark, landskapsvernområde og naturreservat.
t	Arrangere et o-løp for patruljen eller troppen.
u	Ut fra kart planlegge en tur med fornuftige veivalg og alternative ruter. Gjennomføre turen sammen med patruljen. På denne turen orientere etter kart med ulik målestokk og sammenligne fordeler og ulemper ved de to kartene.
v	Designe og gjennomføre et større selvstendig prosjekt, for eksempel et større friluftsprosjekt, eller et prosjekt til nytte for speidergruppen eller lokalsamfunnet. Oppgaven må ha tilknytning til en eller flere av de fem kjerneverdiene. Du skal selv lage prosjektbeskrivelsen som skal godkjennes av troppsleder før gjennomføring. Troppsleder skal oppnevne en veileder for prosjektet.
w	Ta gipsavstøpning av et dyrespor ute i naturen - Et vilt dyr.
x	Kunne forebygge og behandle forfrysning og generell nedkjøling.
y	Gjennomføre ilandføring i basseng, vann eller sjø.
z	Vurdere skredfaren ved hjelp av snøprofil, terreng og værforhold, og øve på personsøk i et simulert snøskred.
æ	Gjøre deg kjent med Norges KFUK-KFUM-speideres beredskapsplan.
ø	Utføre én av disse: Ha en oppgave med å legge til rette for utenlandske gjestedeltakere på leir. Delta på et kurs arrangert av en speiderorganisasjon i utlandet. Være med og planlegge og gjennomføre et besøk til en speidergruppe i et annet land.
å	Finne eksempler på hvordan våre hverdagsvaner bidrar til lokale og globale miljøproblemer (f.eks. avfall, forurensning, energibruk, global oppvarming, luftkvalitet, støy). Foreslå tiltak og presentere resultatene i et leserinnlegg på askerspeiderne.no.

Førstegradsturen

Sammen med en annen speider som verken har tatt dette punktet eller skal ta det sammen med deg, gjennomføre en overnattingstur hvor de skal klare dere selv i 24 timer. Du skal selv legge opp ruten som skal godkjennes av troppsleder. Turen skal foregå i relativt ukjent terreng. Troppsleder skal legge inn spesielle oppgaver. Turen skal være den siste prøven du tar for graden. Regler og oppgaver for turen fåes av troppslederen. Før du starter skal du ha laget en risikovurdering med tiltak, bruk Norges KFUK-KFUM-speidere sitt sikkerhetshefte «Trygg og sikker speiding» som ressurs. Etter turen skal du sammen med troppsleder evaluere gjennomføringen av turen. Turen skal være den siste prøven før du tar graden.